

svoj plajš iz domačiga sukna ogernil in širok klobuk na glavo djal, ter se je v deževnimu vremenu na pot podal; Krajnica je pa rjuho is domačiga platna okoli sebe ogernila in dežju naproti šla. Taki dež-obrani so le malo veljali, in ne krajcerja ni šlo za-nje iz dežele. Sčasama so pa naši kmetje bolj gosposki postali in so jeli polimane dežobrane nositi; tudi ti niso deželi veliko denarjev pojedli, kér so bili iz domačiga blaga narejeni. Zdaj se pa ti le še pri kakimu pohlevnimu starčiku ali kaki stari ženici sem ter tje vidijo: vsi drugi pa nosijo bavélaste dežobrane, bahači pa clo svilne (židane). Res je sicer, de tudi te marele domači rokodelci po kmetih in v mestih izdelujejo, vunder pri vsem tem vsako leto veliko tavžent iz dežele beži. Za koga pa? bo marsikdo prašal, ki ne vé, de vsak posamezen del, ki se k tem marelam potrebuje, iz ptujih dežel pride. Bavélo, palice, pušice, konce (špice) in podpornje (rorčike), dobivajo naši kupci iz Dunaja, iz Českiga ali iz Hamburga; ne kosčik za to rokodelstvo se v domačii ne izdeluje.

Jest sam eniga kupca v Ljubljani poznam, kateri na leto okoli 4 tavžent goldinarjev v srebru za tako blago na Dunaj in v druge kraje pošle. Ne bom preveč povedal, če rečem, de tedaj na leto nar manj 50 tavžent goldinarjev za bavélaste dežobrane samo iz Krajskiga v ptuje dežele gre, ktere večidel le kmetje pokupijo, in za-nje svoje lepe petice potrosijo. Kakó bi ne bili sedajni časi slaběji od starih, ko še kmetje takih potroškov poznali niso! Vselej me serce boli, kader toliko ptujiga blaga vidim in se lepih petic opomnim, ktere tukaj v resnici pod kapam leže. Kadar so tedaj Krajneci takó dežjaboječe ljudstvo in vsako léto toliko tavžent goldinarjev za dežobrane potratijo, ali bi rokodelcam veliko dobička ne prineslo, ko bi vse k dežobranam potrebno blago v domačii izdelovali? Jest mislim de! —

Obertnimo se po teh opómbah zopet k naši obertniski razstavi, ktera nam je očitno pokazala in poterdila, de so enake razstave nar bolji sredstvo, obertniske izdelke razglasiti. Nobeden somenj ne zamore, če še tako dolgo terpi, take razstave nadomestiti, kjer je vsaka, nej bo še takó majhna reč, od toliko ljudi ogledovana bila. Naša razstava je 18 dni terpela, in kér je vsaki dan 5 do 6 sto ogledovavcov imela, jih je skupej nar manj 10 tavžent bilo, ki so jo celi čas obiskovali.

4 tavžent 2 sto in petdeset posameznih izdelkov smo v ti razstavi vidili, ki so jih 2 sto in osemdeset mojstrov va-njo poslali. 195 jih je bilo is Krajskiga, 31 iz Koroškiga, 28 iz Štajerskiga, 20 iz gorniga in 5 iz spodniga Estrajha; 1 pa iz Gorice. Kar število posameznih izdelkov vtice, je bila Ljubljanska razstava močnejši, kakor popréšna v Celovcu in Gradcu. Kmalo bomo zvedili, med ktére od imenovanih 280 mojstrov bo namenjenih 40 svetinj razdeljenih.

Vse blago je bilo v 7 shrambah za ogled razstavljeno, 3 so bile namreč v Virantovi hiši, kjer je bilo večidel železnine, ključarskih in lončarskih izdelkov in nekaj družilmašin viditi; v Reduti so pa bile 4 shrambe: v eni so bile lesene mašine, usnje in usnjato blagó, v drugi mizarški izdelki in muzično oródje; v tretji in četrti pa mnogoverstno drugo blago prav očitno in umetno razstavljeno. V preddurju teh Redutnih shramb smo latinski napis vidili, ki ga je vodstvo te razstave napravilo v posvečenje veseliga dohoda

našiga presvitliga Cesarja Ferdinanda I. v to razstavo, ki se takó glasi:

Ferdinando I. Aug. Pio. Felice. Favente Industriae Promovendæ.

To le nej bo vvod našiga prihodniga popisa od Ljubljanske obertniske razstave!

(Dalje sledí.)

Šhen pri preshizhkih v Mengufhki fari.

Smirej bolj fe kashe, de tudi profti kmetje nafhe Novize pridno berejo, in njih nauke k svojimu pridnu obrazhajo. Prizha tega je, de fkorej vfaki teden kak kmetovavez k vredniku teh Noviz pride, to ali uno bolj na tanjko poprafhati, to ali uno sa Novize povedati. Takó je uni dan Miha Korant, shivinški vrazh is Mengfha, k meni prišel, in povedal, de je tudi v Mengufhki fari ni davnej v 14 dneih okoli 125 preshizhev fhen napadel, in de fo jih sv 37. listu priporozhenimi leki rasun 8, ki fo pozerkali, vse druge smerti oteli. Posebno jim je teloh, ki fo ga fkosi ufhesa bolnih shivinzheto savlekli, dobro floril, in lek, ki fo ga is pollota grenjke foli in pollota neke fhtupe napravili, ktera bolno kri od drobja proti koshi shene in ki jo potno fhtupo (Schwitzpulver, pulvis antispasmodicus) imenujejo. Obedve fhtupi fe s bokalam froviga mleka (mleka is pod krave) smefhate in v treh delih zhes dan prafetu v gobez vlijete; ta lek fe fkos tri dni bolnimu shivinzhetu podaja. Zhe je le 24 ur frezhno preshivelo, je bilo smerti gotovo oteto. — To naf ferzhno vefeli! —

Še nekaj v spomin naše presvitle Cesarice.

Naša premila Cesarica so po vsih mestih, ktere so pretečeni mesec z presvitlim Cesarjem obhodili, poséбно ženske samostane, oskerbnišnice malih otrok in mnoge druge gojilnice obiskali, ter so se povsod, kamor so prišli, kakor ljubeznjiva mati do svojih otrok milostljivo obnašali. Ta sreča je tudi uboge gluhomutce v Goriški gojilnici (Taubstummen-Institut) dotekla, ktéro so presvitla Cesarica 17. dan pretečeniga mesca obiskali. 12 praznično oblečenih deklic in 19 fantičov zelene vejice in lepe cvetlice v rokah deržaje, Jih je z neizrečenim veseljem v gojilnici sprijelo. Premila Cesarica so se v gojilnico pridši, takó ponižali, de niso samo pri isprašovanju teh učencov pričijoči bili, ampak tudi vse njih prebivališa na tanjko pregledali. Marsiktero solzo smo vidili na obličju tistih, ki fo ginjeniga serca to mило obnašanje presvitle Cesarice danes gledali!

Premilostljiva Cesarica so bili z vsim naravnanjem te gojilnice prav zadovoljni, in so tudi nje vodstvo oprašali: Ali so ti revčiki tudi tudi veseli? — Ja, prav veseli! Njih zdravi in živi vid je tega porok. Preden so premila Cesarica ta kraj zapustili, so tudi radovoljni spisano prošnjo, za razširjanje te gojilnice, ki Jim jo je vodja imenovane oskerbnišnice ponižno v roke podal, milostljivo prevzeli.

Ta v resnici koristna in blagodarna učilnica ima komej za 20 učencov prostora, v kateri se jih pa sedaj že 31 znajde. Kar pa začetek te gojilnice vtice, še to le zraven pristavimo in povémo, de se je skoz mile dari in pripomočke usmiljenih dobrotnikov raznih stanov v letu 1838 pričela; v letu 1842 so pa naš presvitli Cesar Ferdinand I. dva tavžent flo in petdeset goldinarjev vsako leto k